

Številka: 01201-25/2021

Datum: 22. 4. 2021

POROČILO O ZADEVAH NA KOMISIJI ZA UGOTOVITEV PODLAGE ZA ODPOVED POGODBE O ZAPOSLOTVI V LETU 2020

1. SPLOŠNO

1.1. Pravne podlage za delo Komisije za ugotovitev podlage za odpoved pogodbe o zaposlitvi

Položaj invalidov poleg Ustave Republike Slovenije (Uradni list RS, št.: 33/91-I, 42/97, 66/2000, 24/03, 69/04, 68/06, 47/13 in 75/16) in veljavne nacionalne zakonodaje, urejajo tudi mednarodni akti, ki prepovedujejo diskriminacijo zaradi invalidnosti, spodbujajo socialno in ekonomsko vključevanje in zaposlovanje invalidov.

Z reformo invalidskega zavarovanja, na katero so vplivali tudi mednarodni pravni viri, je zakonodajalec v letu 1999, namesto absolutnega varstva invalidov pred odpovedjo pogodbe o zaposlitvi, določil sistem relativnega varstva, ki kot skrajni ukrep dopušča tudi odpoved pogodbe o zaposlitvi brez ponudbe nove pogodbe o zaposlitvi. Sistem varstva invalidov je bil uveden s 1. 1. 2006, ko je stopila v veljavo Uredba o določitvi kvote za zaposlovanje invalidov (Uradni list RS, št.: 111/05)¹ in so se, skladno s 110. členom Zakona o zaposlitveni rehabilitaciji in zaposlovanju invalidov (Uradni list RS, št.: 16/07-uradno prečiščeno besedilo, 87/11, 96/12-ZPIZ-2, 98/14 in 18/21, v nadaljevanju ZZRZI) od uvedbe kvotnega sistema zaposlovanja invalidov², začele uporabljati določbe 102. do 105. člena Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (Uradni list RS, št.: 109/06-UPB4, v nadaljevanju ZPIZ-1). Tako so bile podane pravne podlage za delo komisije in izpolnjeni pogoji, da so lahko delodajalci, ki menijo, da invalidom (zaradi nezmožnosti za opravljanje dela pod pogoji iz pogodbe o zaposlitvi zaradi invalidnosti ali iz poslovnega razloga)³ utemeljeno ne morejo ponuditi nove pogodbe

¹ Sedaj veljavna Uredba o določitvi kvote za zaposlovanje invalidov je objavljena v Uradnem listu RS, št.: 21/14.

² Kvotni sistem zaposlovanja invalidov omogoča ohranitev zaposlitve oziroma lažje zaposlovanje invalidov, saj zavezuje delodajalce k izpolnitvi deleža zaposlenih invalidov, glede na število zaposlenih in dejavnost, ki jo opravlja delodajalec; delodajalcem, ki kvote ne dosegajo, pa nalaga plačilo zaradi neizpolnitve kvote.

³ Po prvi ali četrti alineji prvega odstavka 89. člena Zakona o delovnih razmerjih (Uradni list RS, št.: 21/13, 78/13-popr., 47/15-ZZSDT, 33/16-PZ-F, 52/16, 15/17-odl.US, 22/19-ZPosS, 81/19 in in 203/20 – ZIUPOPĐVE).

o zaposlitvi v skladu s 101. členom ZPIZ-1 in prvim odstavkom 40. člena ZZRZI, pri Komisiji za ugotovitev podlage za odpoved pogodbe o zaposlitvi (v nadaljevanju Komisija) začnejo postopke za ugotavljanje podlage za odpoved pogodbe o zaposlitvi brez ponudbe nove pogodbe o zaposlitvi delovnim invalidom, katerim so z dokončno (izvršljivo) odločbo priznane pravice na podlagi invalidnosti II. ali III. kategorije in imajo sklenjeno pogodbo o zaposlitvi za nedoločen čas na območju Republike Slovenije in invalidom, ki nimajo statusa delovnega invalida, v skladu z zakonom, ki ureja delovna razmerja, v zvezi s 102. in 103. členom ZPIZ-1 ter 40. členom ZZRZI.⁴

Invalidi uživajo posebno varstvo in tudi varstvo pred odpovedjo pogodbe o zaposlitvi, ki ga poleg mednarodnih aktov določajo zakonski in podzakonski akti, neposredno pa Zakon o delovnih razmerjih (Uradni list RS, št.: 21/13, 78/13-popr., 47/15-ZZSDT, 33/16-PZ-F, 52/16, 15/17-odl.US, 22/19-ZPosS, 81/19 in 203/20 – ZIUPOPVE, v nadaljevanju ZDR-1). Tako ZDR-1 v 195. členu izrecno določa, da delodajalci zagotavljajo varstvo delovnih invalidov in invalidov, ki nimajo statusa delovnega invalida, pri zaposlovanju, usposabljanju ali preusposabljanju v skladu s predpisi o usposabljanju in zaposlovanju invalidov in predpisi o pokojninskem in invalidskem zavarovanju, v 196. členu pa da mora delodajalec delavcu, pri katerem je ugotovljena preostala delovna zmožnost, v skladu s predpisi o pokojninskem in invalidskem zavarovanju, zagotoviti opravljanje drugega dela, ustreznega njegovi preostali delovni zmožnosti, opravljanje dela s krajšim delovnim časom od polnega glede na preostalo delovno zmožnost, poklicno rehabilitacijo in nadomestilo plače. Po prvem odstavku 101. člena ZPIZ-1 mora delodajalec, ki ima pomemben položaj že v postopkih za uveljavljanje in varstvo pravic iz invalidskega zavarovanja, zavarovancu, kateremu so z dokončno odločbo priznane pravice na podlagi II. ali III. kategorije in ima sklenjeno pogodbo o zaposlitvi za nedoločen čas na območju Republike Slovenije, ponuditi opravljanje drugega dela na delovnem mestu v skladu z njegovo preostalo delovno zmožnostjo in strokovno izobrazbo oziroma usposobljenostjo oziroma mu zagotoviti poklicno rehabilitacijo ali delo s krajšim delovnim časom od polnega, razen v primerih, ko mu lahko skladno s 102. členom ZPIZ-1 in predpisi o delovnih razmerjih odpove pogodbo o zaposlitvi.

V 116. členu ZDR-1 določa, da delodajalec lahko odpove pogodbo o zaposlitvi invalidu zaradi nezmožnosti opravljanja dela pod pogoji iz pogodbe o zaposlitvi zaradi invalidnosti in v primeru poslovnega razloga v primerih in pod pogoji, določenimi s predpisi, ki urejajo pokojninsko in invalidsko zavarovanje, oziroma s predpisi, ki urejajo zaposlitveno rehabilitacijo in zaposlovanje invalidov. V primeru odpovedi pogodbe o zaposlitvi se glede pravic delavcev, ki niso drugače urejene s posebnimi predpisi in glede posebnega varstva pred odpovedjo, uporabljajo določbe ZDR-1, ki veljajo za odpoved iz poslovnega razloga. Invalidnost kot razlog za odpoved pogodbe o zaposlitvi je po 90. členu ZDR-1 neutemeljen razlog.

Če je posameznemu delavcu zaradi njegovega statusa zagotovljeno večkratno varstvo pred odpovedjo, pa 117. člen ZDR-1 določa, da velja močnejše pravno varstvo.⁵ Varstvo po 116. členu pa ne velja v primeru uvedbe postopka za prenehanje delodajalca.

---

⁴ O ustavnosti in zakonitosti 102. in 103. člena ZPIZ-1 in 40. člena ZZRZI je odločalo tudi Ustavno sodišče RS. Kot izhaja iz odločbe Ustavnega sodišča RS, št.: U-I-245/10-13, U-I-181/10-6 in Up-1002/10-7, z dne 14. 9. 2011, je Ustavno sodišče ugotovilo, da prvi odstavek 102. člena in 103. člen Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju ter četrti odstavek 40. člena Zakona o zaposlitveni rehabilitaciji in zaposlovanju invalidov niso v neskladju z Ustavo RS.

⁵ Sodba VS RS VIII Ips 291/2017 z dne 18. 7. 2018 po kateri določba drugega odstavka 116. člena ZDR-1 odpravlja nejasnost v zvezi z vprašanjem, ali lahko pride do konkurence varstva pred odpovedjo po različnih zakonskih podlagah v smislu 117. člena ZDR-1 tudi v primeru odpovedi iz razloga nezmožnosti za opravljanje dela pod pogoji iz pogodbe o zaposlitvi zaradi invalidnosti. Napotitev na uporabo določb, ki v zvezi z varstvom pred odpovedjo veljajo za odpoved iz poslovnega razloga, zato lahko pomeni le to, da določbe o varstvu delavca pred upokojitvijo po 114. členu ZDR-1 pred odpovedjo iz poslovnega razloga veljajo tudi za delavce pred upokojitvijo, ki se jim odpoveduje pogodba o zaposlitvi iz razloga nezmožnosti za opravljanje dela pod pogoji iz pogodbe o zaposlitvi zaradi invalidnosti. Če se torej delavcu odpoveduje pogodba o zaposlitvi iz razloga nezmožnosti za opravljanje dela pod pogoji iz pogodbe o zaposlitvi zaradi invalidnosti, mora ta tako uživati enako varstvo, kot če bi mu bila odpovedana pogodba o zaposlitvi iz poslovnega razloga.

ZPIZ-1, katerega določbe 101., 102., 103. in 104. člena se po tretjem odstavku 429. člena Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (Uradni list RS, št. 96/12, 39/13, 99/13 – ZSVarPre-C, 101/13 – ZIPRS1415, 44/14 – ORZPIZ206, 85/14 – ZUJF-B, 95/14 – ZUJF-C, 90/15 – ZIUPTD, 102/15, 23/17, 40/17, 65/17, 75/17 – ZIUPTD-A, 28/19, 75/19, 139/20, 189/20 – ZFRO in 51/21 v nadaljevanju: ZPIZ-2) uporabljajo do ureditve v zakonu, ki ureja zaposlitveno rehabilitacijo in zaposlovanje invalidov, v 101. členu in ZZRZI v 40. členu, podrobneje določata dolžnosti in postopke delodajalca v zvezi z zagotovitvijo pravic delovnega invalida ter način zagotovitve drugega ustreznega dela invalidu pri delodajalcu ali na podlagi sporazuma z drugim delodajalcem, s ponudbo za sklenitev pogodbe o zaposlitvi za nedoločen čas na ustreznem delu pri njem. ZZRZI tudi glede priporočil Kodeksa o ravnanju z invalidnostjo na delovnem mestu (v nadaljevanju Kodeks) v 37. členu opredeljuje primerna delovna mesta za invalide, določa, da delodajalci pri načrtovanju zaposlovanja in zaposlovanju invalidov upoštevajo Kodeks tako, da zagotavljajo enake možnosti invalidov, njihovo zaposlovanje in ohranitev njihove zaposlitve, odpoved pogodbe o zaposlitvi po 40. členu ZZRZI pa je le izjema in skrajni ukrep, ko delodajalci preverijo vse možnosti za ohranitev zaposlitve in utemeljeno ne morejo ponuditi sklenitve nove pogodbe. Le, če delodajalec invalidu utemeljeno ne more ponuditi nove pogodbe o zaposlitvi v skladu s prvim ali drugim odstavkom 40. člena ZZRZI, o čemer odloči komisija za ugotovitev razlogov za odpoved pogodbe o zaposlitvi v skladu s predpisi, ki urejajo pokojninsko in invalidsko zavarovanje, lahko redno odpove pogodbo o zaposlitvi za nedoločen čas brez ponudbe nove pogodbe o zaposlitvi.⁶

Prvi odstavek 102. člena ZPIZ-1 določa, da lahko delodajalec zavarovancu, kateremu so z dokončno odločbo priznane pravice na podlagi invalidnosti II. ali III. kategorije in ima sklenjeno pogodbo o zaposlitvi za nedoločen čas na območju Republike Slovenije, odpove pogodbo o zaposlitvi za nedoločen čas brez ponudbe pogodbe o zaposlitvi v skladu s predpisi o delovnih razmerjih le v primeru, če mu zaradi ugotovljene invalidnosti II. ali III. kategorije ali iz poslovnega razloga utemeljeno ne more skladno s 101. členom ZPIZ-1 zagotoviti pravice do premestitve na drugo delovno mesto brez ali po končani poklicni rehabilitaciji oziroma pravice do dela s krajšim delovnim časom od polnega.

V prvem odstavku 103. člena ZPIZ-1 je določeno, da pri delodajalcu, ki ima najmanj pet zaposlenih delavcev, ugotovi razloge za odpoved pogodbe o zaposlitvi komisija v sestavi predstavnika Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije, predstavnika Inšpektorata Republike Slovenije za delo, predstavnika Zavoda Republike Slovenije za zaposlovanje, predstavnika delodajalcev in predstavnika sindikatov. Po drugem odstavku 103. člena ZPIZ-1 pa navedena komisija ugotavlja razloge za odpoved pogodbe o zaposlitvi tudi pri delodajalcu, ki ima zaposlenih manj kot pet delavcev, če tako predlaga Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije, Zavod Republike Slovenije za zaposlovanje, zavarovanec ali delodajalec.

Komisijo je s Sklepom o imenovanju komisije za ugotovitev podlage za odpoved pogodbe o zaposlitvi, št.: 01203-74/2005, z dne 19. 12. 2005 (v nadaljevanju Sklep o imenovanju Komisije)⁷, ustanovil minister za delo, družino in socialne zadeve. Pravilnik o načinu dela Komisije za ugotovitev podlage za odpoved pogodbe o zaposlitvi (Uradni list RS, št.: 117/2005, v nadaljevanju Pravilnik), ki je začel veljati s 1. 1. 2006, pa je uredil način dela Komisije. Pravilnik se po 1. odstavku 428. člena ZPIZ-2 uporablja do sprejema novega.

⁶ Sodba VS RS VIII Ips 6/2020 z dne 22. 4. 2020, odpoved s ponudbo nove pogodbe o zaposlitvi za invalida - ponudba nove pogodbe o zaposlitvi mora vsebovati zaposlitev na delovnem mestu, ki ustreza delavčevi pridobljeni strokovni izobrazbi in ne kot je določeno v 91. členu ZDR-1, pač pa se uporablja 40. člen ZZRZI, ki je v tem primeru lex specialis v odnosu do ZDR-1.

⁷ Sklep o imenovanju se je s Sklepi o spremembah Sklepa o imenovanju Komisije za ugotovitev podlag za odpoved pogodbe o zaposlitvi večkrat spremenil, in sicer s sklepi št.: 01203-74/2005 z dne: 15. 1. 2007, 8. 4. 2008, 15. 1. 2009, 14. 7. 2009, 18. 10. 2010, 5. 8. 2014, 8. 5. 2015, 31. 1. 2018, 6. 6. 2018, 4. 9. 2018, 24. 9. 2018, 4. 4. 2019, 4. 8. 2020 in 11. 1. 2021. Veljavni seznam članov Komisije in njihovih namestnikov je objavljen na spletni strani Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti.

Po Sklepu o imenovanju komisije in 3. členu Pravilnika Komisija⁸ ugotavlja podlago za odpoved pogodbe o zaposlitvi iz prvega odstavka 102. člena ZPIZ-1 in 40. člena ZZRZI, na podlagi prejema predloga delodajalca in delovne dokumentacije z ugotovitvami in predlogom Zavoda Republike Slovenije za zaposlovanje (v nadaljevanju ZRSZ) ter po 5. členu Pravilnika poda mnenje o tem, ali obstaja podlaga za odpoved pogodbe o zaposlitvi, ki jo delodajalec namerava odpovedati. Mnenje⁹, ki ga poda Komisija, je procesna predpostavka v postopku za odpoved pogodbe o zaposlitvi brez ponudbe nove pogodbe o zaposlitvi in je dokončno ter se, v kolikor je ugotovljen obstoj podlage za odpoved pogodbe o zaposlitvi (po 116. členu ZDR-1, 102. členu ZPIZ-1 in 40. členu ZZRZI), lahko uporabi v postopku odpovedi pogodbe o zaposlitvi brez ponudbe nove pogodbe o zaposlitvi¹⁰.

Čeprav so se že v prvem letu delovanja Komisije pričakovale zakonske spremembe, ki bi omogočale celovito ureditev načina dela Komisije, glede na načelo legalitete, načina dela s Pravilnikom ni bilo mogoče ustrezneje urediti.

Glede na prehodne določbe v ZPIZ-2, ki v tretjem odstavku 429. člena podaljšuje uporabo 101., 102., 103. in 104. člena ZPIZ-1 do ureditve v zakonu, ki ureja zaposlitveno rehabilitacijo in zaposlovanje invalidov¹¹ in prvi odstavek 428. člena, po katerem se Pravilnik uporablja do sprejema novega, se način dela Komisije do nove ureditve ne spreminja.

Zaradi racionalizacije in skrajševanja postopkov se predlogi predlagateljev iz prvega in drugega odstavka 103. člena ZPIZ-1 po 1. 1. 2018 vlagajo neposredno pri Območnih službah ZRSZ, na območju katere ima delodajalec sedež, ZRSZ pa po izvedenem postopku Komisiji pošlje predlog predlagatelja z delovno dokumentacijo in ugotovitve s predlogom ZRSZ o izpolnjevanju pogojev za odpoved pogodbe o zaposlitvi¹².

1.2. Zagotavljanje pogojev za delo Komisije

Pravilnik določa, da je sedež Komisije Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti pri Zavodu za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije (v nadaljevanju ZPIZ), Kolodvorska 15, Ljubljana, da ZPIZ zagotavlja materialne, tehnične in organizacijske pogoje za delo Komisije ter, da sekretarja Komisije imenuje Komisija izmed javnih uslužbencev ZPIZ.

Poleg sprejemanja predlogov, vodenja evidenc, pregledovanja in popisovanja delovne dokumentacije, odstopanja predlogov predlagateljev ZRSZ, priprave sej, poročanja na sejah, pisanja zapisnikov, izplačevanja sejin in stroškov, spremljanja podatkov o zadevah, pripravljanja odpravkov podanih mnenj in arhiviranja dosjejev, so javni uslužbenci ZPIZ-a pripravljali poročila, izvajali izmenjavo podatkov ter pripravljali odgovore zavarovancem in delodajalcem, območne enote pa so v primerih

⁸ Po Sklepu o imenovanju Komisija zaseda v sestavi petih članov, mnenja pa veljavno poda, če je prisotna večina vabljenih članov. Za zasedanje predsednik ali njegov namestnik določita sestavo, pri čemer morata za vsako zasedanje določiti po enega predstavnika vsake institucije, pri tem pa se glede predstavnikov delodajalcev in sindikatov upošteva načelo rotacije.

⁹ Mnenje Komisije v skladu z veljavno zakonodajo in sodno prakso ni odločba ali upravni akt, zoper katerega bi bilo možno uveljavljati pravna sredstva. Zoper mnenje ni določeno sodno varstvo v nobenem predpisu. Sodno varstvo je odloženo do presoje zakonitosti delodajalčeve odpovedi pogodbe o zaposlitvi v delovnem sporu.

¹⁰ Več o tem na spletni strani Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti.

¹¹ ZZRZI je bil v vmesnem času že spremenjen, vendar izpostavljene problematike ni uredil.

¹² Po 4. členu Pravilnika je postopek uveden, ko Komisija prejme predlog delodajalca in delovno dokumentacijo z ugotovitvami in predlogom Zavoda Republike Slovenije za zaposlovanje.

večkratnega varstva delavcev pred upokojitvijo pred odpovedjo pogodbe o zaposlitvi sodelovale s pripravo izračunov pogojev za pridobitev pravice do starostne pokojnine. Veliko je bilo tudi odgovorov na telefonska vprašanja zavarovancev in delodajalcev ter njihovih pooblaščenec, ki so se nanašala na zakonodajo glede varstva invalidov pred odpovedjo pogodbe o zaposlitvi ter na pravice iz invalidskega zavarovanja.

Pri delu Komisije imata pomembno vlogo tako Inšpektorat Republike Slovenije za delo, ki je na predlog Komisije opravljal nadzore pri delodajalcih v primerih kršitev določb ZDR-1 ter ZRSZ, kjer so strokovni delavci pregledovali predloženo delovno dokumentacijo, jo po potrebi dopolnjevali in pripravili ugotovitve in predloge ZRSZ, ki so po 4. členu Pravilnika del delovne dokumentacije, na podlagi katere Komisija ugotavlja obstoj podlage za odpoved pogodbe o zaposlitvi. Od 1. 1. 2018 dalje se predlogi za odpoved pogodbe o zaposlitvi vlagajo neposredno pri območnih službah ZRSZ.

Po 3. členu Pravilnika Komisija začne postopek ugotavljanja podlage za odpoved pogodbe o zaposlitvi na podlagi prejema predloga delodajalca z delovno dokumentacijo ter ugotovitev in predloga ZRSZ.

1.3. Seje Komisije

V letu 2020 je imela Komisija 35 sej, na katerih je obravnavala predloge za ugotovitev podlage za odpoved pogodbe o zaposlitvi¹³.

Zapisnike sej s podatki o obravnavanih zadevah je Komisija sproti pošiljala Ministrstvu za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, ZRSZ, vsem članom Komisije in še posebej Direktoratu za invalide, vojne veterane in žrtve vojnega nasilja. Glede odprtih vprašanj je obveščala Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, pri svojem delu je upoštevala stališča Direktorata za delovna razmerja in pravice iz dela in stališča Direktorata za invalide, vojne veterane in žrtve vojnega nasilja. V primerih obravnavane predlogov invalidskih podjetij so bili na seje vabljeni tudi predstavniki Direktorata za invalide, vojne veterane in žrtve vojnega nasilja.

Na spletni strani Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, Direktorat za delovna razmerja in pravice iz dela, objavlja tudi informacije o delu Komisije.

2. PODATKI O ZADEVAH NA KOMISIJI V LETU 2020

Komisija je v petnajstem letu delovanja nadaljevala z reševanjem predlogov, vloženih v letu 2019, ki do konca leta še niso bili rešeni in predlogov za ugotovitev podlage za odpoved pogodbe o zaposlitvi, ki so jih delodajalci vložili v letu 2020.

Število vloženih predlogov po mesecih v 2020 v primerjavi z letom 2019 je naslednje:

Leto	Jan.	Feb.	Mar.	Apr.	Maj	Junij	Julij	Avg.	Sept.	Okt.	Nov.	Dec.	SKUPAJ
2019	35	23	34	26	38	43	54	37	31	45	58	27	451
2020	51	35	66	31	27	121	67	49	60	73	50	55	685

V letu 2020 je bilo za 51,88 odstotka več vloženih predlogov kot leto pred tem.

¹³ Komisija je imela 35 sej v letu 2006; 37 sej v letu 2008; 38 sej v letu 2018 in 2019; po 39 sej v letih 2007 in 2017; po 41 sej v letih 2010, 2012, 2013, 2014 in 2015; po 42 sej v letih 2009 in 2016; 43 sej pa v letu 2011.

Iz preglednice 2.1. je razvidno, da je bilo pri Komisiji v letu 2020 število na novo vloženih predlogov za ugotovitev podlage za odpoved pogodbe o zaposlitvi 685. Skupaj z 61 predlogi iz leta 2019, ki do konca leta 2019 še niso bili rešeni, je bilo v reševanju 746 zadev, kar je 55,4 odstotka več kot v letu 2019 ko je bilo v reševanju 480 zadev.

Preglednica 2.1.: ŠTEVILO PREJETIH, REŠENIH IN NEREŠENIH PREDLOGOV ZA UGOTOVITEV PODLAGE ZA ODPOVED POGODBE O ZAPOSLOTVI PO LETIH

LETO	NEREŠENE VLOGE NA DAN 1.1.	PREJETE VLOGE V TEKOČEM LETU	REŠENE VLOGE				NEREŠENE VLOGE NA DAN 31.12.
			POZITIVNO	NEGATIVNO	NA DRUG NAČIN	SKUPAJ	
Leto 2006	/	1133	599	160	64	823	310
Leto 2007	310	839	723	166	49	938	211
Leto 2008	211	866	572	142	70	784	293
Leto 2009	293	1156	913	150	78	1141	308
Leto 2010	308	964	717	178	88	983	289
Leto 2011	289	712	589	176	54	819	182
Leto 2012	182	698	479	141	55	675	205
Leto 2013	205	658	495	140	59	694	169
Leto 2014	169	621	440	180	30	650	140
Leto 2015	140	441	282	147	23	452	129
Leto 2016	129	445	293	129	33	455	119
Leto 2017	119	458	303	119	35	457	120
Leto 2018	120	301	268	101	23	392	29
Leto 2019	29	451	301	98	20	419	61
Leto 2020	61	685	394	225	31	650	96
SKUPAJ		10428	7368	2252	712	10332	

V letu 2020 je imela komisija 35 sej in rešila 650 zadev (kar je 55,1 odstotka več kot v lanskem letu, ko je bilo rešenih 419 zadev), od tega v 633 primerih glede nameravanih odpovedi pogodb o zaposlitvi delovnim invalidom, v 20 primerih invalidu, ki ni imel statusa delovnega invalida ter v 1 primeru, ko delavka ni imela statusa invalida. Ob tem kaže poudariti, da je Komisija obravnavala več zahtevnejših zadev, večkrat pa je bilo treba obravnave zadev tudi preložiti.

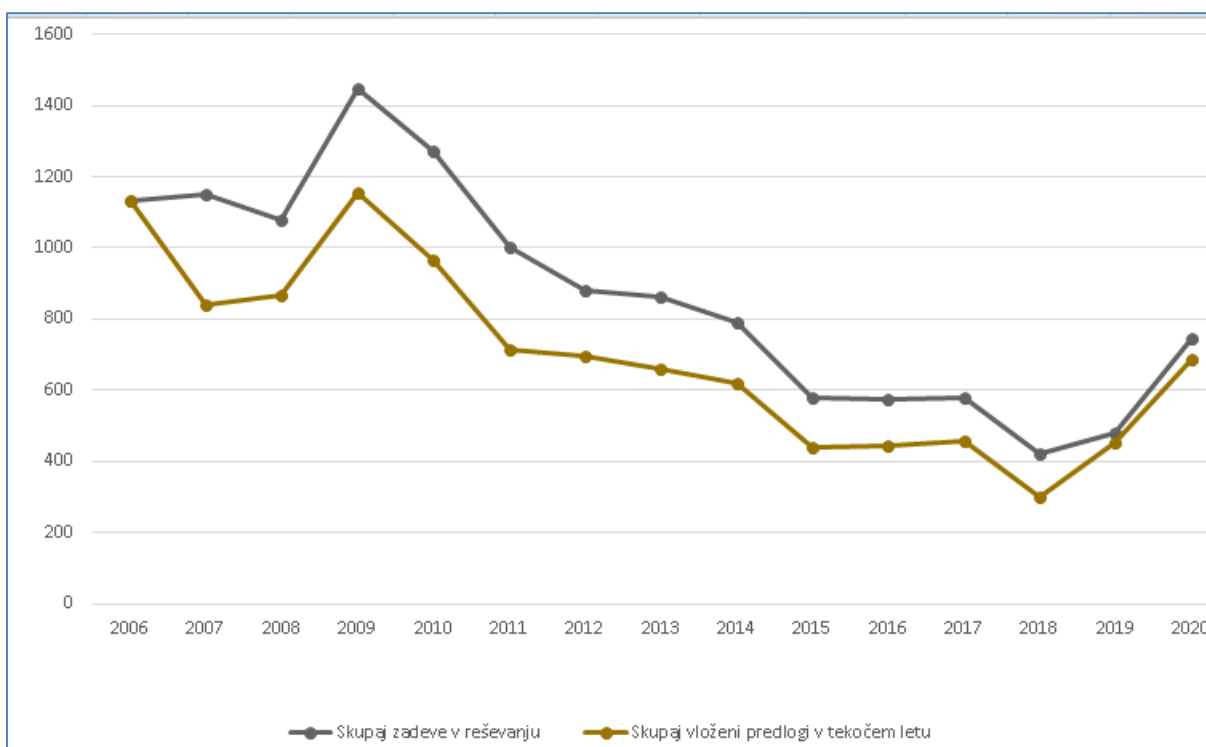
Komisija je po preučitvi delovne dokumentacije z ugotovitvami in predlogom ZRSZ o izpolnjevanju pogojev za odpoved pogodbe o zaposlitvi v 49 primerih obravnave preložila, in sicer v 8 primerih zaradi preverjanja večkratnega varstva pred odpovedjo pogodbe o zaposlitvi, v 38 primerih zaradi pridobivanja dodatne dokumentacije, v 3 primerih je bil predlagan nadzor Inšpektorata RS za delo pri delodajalcu.

Na dan 31. december 2020 je bilo 96 nerešenih zadev.

Komisija je, na podlagi pridobljene delovne dokumentacije z ugotovitvami in predlogi ZRSZ, v 394 primerih (60,62 odstotka vseh rešenih zadev) ugotovila, da obstaja podlaga za odpoved pogodbe o zaposlitvi brez ponudbe nove pogodbe ter podala pozitivno mnenje, v 256 primerih (39,38 odstotka rešenih zadev) pa je podala negativno mnenje ali pa je zadeve rešila na drug način, brez podaje mnenja o podlagi za odpoved pogodbe o zaposlitvi.

Iz slike 2.1. je razviden grafičen prikaz vloženih predlogov in vseh zadev v reševanju v posameznem letu.

Slika 2.1.: GRAFIČNI PRIKAZ VLOŽENIH PREDLOGOV V POSAMEZNEM LETU IN VSEH ZADEV V REŠEVANJU

Iz evidence o vloženih predlogih je razvidno, da je v obdobju od 1. 1. 2020 do 31. 12. 2020 (preglednica 2.2.):

- v 1 primeru je bil vložen predlog delodajalca za ugotovitev podlage za odpoved pogodbe o zaposlitvi delavki, ki še ni imela statusa invalida in v 20 primerih delavcem, ki niso imeli statusa delovnega invalida (invalidi po ZZRZI) – 3,07 odstotka vloženih predlogov v letu 2020.

V ostalih 664 primerih pa so bili vloženi predlogi za odpoved pogodbe o zaposlitvi delovnim invalidom, in sicer:

- v 35 primerih za delovne invalide po ZPIZ – 5,11 odstotka vloženih predlogov v letu 2020,
- v 87 primerih za delovne invalide po ZPIZ-1 – 12,70 odstotka vloženih predlogov v letu 2020 in
- v 542 primerih za delovne invalide po ZPIZ-2 – 79,12 odstotka vloženih predlogov v letu 2020.

Preglednica 2.2.: PODATKI O VLOŽENIH PREDLOGIH V OBDOBJU OD 1. 1. 2006 DO 31. 12. 2020 GLEDE NA STATUS INVALIDA

LETO	Invalidi, ki nimajo statusa delovnega invalida	Delovni invalidi II. kategorije po ZPIZ	Delovni invalidi III. kategorije po ZPIZ	Delovni invalidi II. kategorije po ZPIZ-1	Delovni invalidi III. kategorije po ZPIZ-1	Delovni invalidi II. kategorije po ZPIZ-2	Delovni invalidi III. kategorije po ZPIZ-2	SKUPAJ
2006	42	172	498	8	413	0	0	1133
2007	2	104	274	11	448	0	0	839
2008	3	62	193	8	600	0	0	866
2009	19	73	227	24	813	0	0	1156
2010	17	58	177	16	696	0	0	964
2011	9	31	94	14	564	0	0	712
2012	7	24	63	13	591	0	0	698
2013	47	28	71	17	381	0	114	658
2014	27	19	67	6	197	6	299	621
2015	8	15	32	6	98	9	273	441
2016	7	11	21	0	96	14	296	445
2017	7	4	30	3	77	4	333	458
2018	2	6	6	2	38	10	237	301
2019	4	4	8	2	31	14	388	451
2020	21	4	31	1	86	14	528	685
SKUPAJ	222	615	1792	131	5129	71	2468	10428

Od 1. 1. 2006, ko je Komisija začela z delom, do 31. 12. 2020 je bilo vloženih predlogov skupaj 10428 (preglednica 2.2.).

Od tega za:

- 222 invalidov, ki nimajo statusa delovnega invalida – 2,13 odstotka vloženih predlogov od 2006-2020,
- 2407 za delovne invalide po ZPIZ – 23,08 odstotka vloženih predlogov od 2006-2020,
- 5260 za delovne invalide po ZPIZ-1- 50,44 odstotka vloženih predlogov od 2006-2020 in
- 2539 za delovne invalide po ZPIZ-2 – 24,35 odstotka vloženih predlogov od 2006-2020.

Podatki iz preteklih let kažejo, da se je v letu 2020 zmanjšal delež predlogov za ugotovitev podlage za odpoved pogodbe o zaposlitvi delovnim invalidom po ZPIZ, to je invalidom, pri katerih je invalidnost nastala pred 1. 1. 2003, povečal pa se je delež predlogov za ugotovitev podlage za odpoved pogodbe o zaposlitvi delovnim invalidom po ZPIZ-1 in ZPIZ-2.

Reševanje zadev je v letu 2020 potekalo tekoče, kljub epidemiološkim razmeram v letu 2020 zaradi nalezljive bolezni COVID-19 in ukrepom, ki so bili sprejeti v zvezi z epidemijo. Da je delo lahko

nemoteno teklo, so bile sprejete Spremembe Poslovnika o delu Komisije za ugotovitev podlage za odpoved pogodbe o zaposlitvi, ki so omogočile, da se seje Komisije izvedejo z videokonferenco.

Komisija je obravnavala več zahtevnejših zadev zaradi morebitnega večkratnega varstva pred odpovedjo pogodbe o zaposlitvi po 117. členu ZDR-1, v primerih varstva delavcev pred upokojitvijo po 114. členu ZDR-1 ter varstva pred odpovedjo pogodbe o zaposlitvi predstavnikom delavcev po 112. členu ZDR-1.

Kot je razvidno iz preglednice 2.3., je bilo na Komisiji od 1. 1. 2020 do 31. 12. 2020 rešenih 650 zadev. Na dan 31. 12. 2020 pa je ostalo še 96 nerešenih zadev.

Preglednica 2.3.: STANJE ZADEV NA KOMISIJI NA DAN 31. 12. 2020

PREDLAGATELJI	VLOŽENI PREDLOGI (nerešene vloge iz leta 2019 in vloge prejete v letu 2020)	REŠENO od 1. 1. 2020 do 31. 12.2020				NEREŠENO
		POZITIVNO	NEGATIVNO	NA DRUG NAČIN	SKUPAJ	
DELODAJALCI	746	394	225	31	650	96
ZAVAROVANCI						
ZAVOD RS ZA ZAPOSLOVANJE						
ZPIZ						
SKUPAJ	746*	394	225	31	650	96

* v podatku je zajetih 61 zadev za katere so bili predlogi vloženi v letu 2019, postopki pa do 31.12.2019 niso bili končani in **685** za katere so bili postopki uvedeni od 1. 1. 2020 do 31. 12. 2020

Komisija je na podlagi pridobljene delovne dokumentacije z ugotovitvami in predlogi ZRSZ v 394 primeru (60,62 odstotka vseh rešenih zadev) ugotovila, da obstaja podlaga za odpoved pogodbe o zaposlitvi brez ponudbe nove pogodbe ter podala pozitivno mnenje, v 255 primerih (39,38 odstotka rešenih zadev) pa je podala negativno mnenje ali pa zadeve rešila na drug način, brez mnenja o podlagi za odpoved pogodbe o zaposlitvi.

Med primeri, ko Komisija ni podala pozitivnega mnenja, gre v 225 primerih za podajo negativnega mnenja (34,62 odstotka rešenih zadev), v 31 primerih (4,76 odstotka rešenih zadev) pa so bile zadeve rešene na drug način. Gre za primere, ko so delodajalci vložili predloge za ugotovitev podlage za odpoved pogodbe o zaposlitvi, odločba o pravicah iz invalidskega zavarovanja pa še ni bila izvršljiva; ko so delodajalci pogodbo o zaposlitvi že odpovedali ali pa je bila pogodba o zaposlitvi sklenjena za določen čas; ali, ko se je tekom postopka za invalida našla rešitev za ohranitev zaposlitve pri delodajalcu ali pri drugem delodajalcu in je delodajalec predlog umaknil.

V letu 2020 je bilo od vseh pozitivnih mnenj v 50,51 odstotkih ugotovljeno, da delodajalec iz poslovnega razloga utemeljeno ne more ponuditi nove pogodbe o zaposlitvi in da obstaja podlaga za odpoved pogodbe o zaposlitvi brez ponudbe nove pogodbe o zaposlitvi po 1. odstavku 102. člena ZPIZ-1 in 40. členu ZZRZI ter v 49,49 odstotka, da delodajalec delovnemu invalidu, ki zaradi

invalidnosti ni zmožen opravljati dela pod pogoji iz pogodbe o zaposlitvi, utemeljeno ne more ponuditi nove pogodbe o zaposlitvi in da obstaja podlaga za odpoved pogodbe o zaposlitvi brez ponudbe nove pogodbe o zaposlitvi po 1. odstavku 102. člena ZPIZ-1 in 40. členu ZZRZI.

Podatki o podanih pozitivnih mnenjih glede na spol in status invalidnosti (preglednica 2.4.) kažejo, da je v letu 2020 delež žensk med vsemi pozitivnimi mnenji 55,33 odstotka, moških pa 44,67 odstotka.

Preglednica 2.4.: POZITIVNO REŠENE ZADEVE V LETU 2020, GLEDE NA SPOL IN STATUS INVALIDA

LETO	SPOL	Invalidi, ki nimajo statusa delovnega invalida	Delovni invalidi II. kategorije po ZPIZ	Delovni invalidi III. kategorije po ZPIZ	Delovni invalidi II. kategorije po ZPIZ-1	Delovni invalidi III. kategorije po ZPIZ-1	Delovni invalidi II. kategorije po ZPIZ-2	Delovni invalidi III. kategorije po ZPIZ-2	Skupaj
2020	Ž	5	2	5	1	33	2	170	218
	M	5	1	8	0	13	4	145	176
Skupaj		10	3	13	1	46	6	315	394

Po podatkih o podanih pozitivnih mnenjih glede na spol, za obdobje od 1. 1. 2006 do 31. 12. 2020 (preglednica 2.5.), pa je bilo pozitivno mnenje podano v 3280 primerih (44,52 odstotka) za ženske in v 4088 primerih (55,48 odstotka) za moške.

Preglednica 2.5.: PODATKI O POZITIVNO REŠENIH ZADEVAH PO LETIH, GLEDE NA SPOL IN STATUS INVALIDA

LETO	SPOL	Invalidi, ki nimajo statusa delovnega invalida	Delovni invalidi II. kategorije po ZPIZ	Delovni invalidi III. kategorije po ZPIZ	Delovni invalidi II. kategorije po ZPIZ-1	Delovni invalidi III. kategorije po ZPIZ-1	Delovni invalidi II. kategorije po ZPIZ-2	Delovni invalidi III. kategorije po ZPIZ-2	skupaj
2006	Ž	11	61	106	0	94	0	0	272
	M	4	41	152	2	128	0	0	327
2007	Ž	1	58	116	1	123	0	0	299
	M	1	32	179	7	205	0	0	424
2008	Ž	1	24	40	0	169	0	0	234
	M	1	24	82	3	228	0	0	338
2009	Ž	7	33	68	8	285	0	0	401
	M	8	31	138	6	329	0	0	512
2010	Ž	9	13	41	6	187	0	0	256
	M	9	26	95	10	321	0	0	461

2011	Ž	2	16	35	4	182	0	0	239
	M	1	11	52	7	279	0	0	350
2012	Ž	2	6	23	2	180	0	0	213
	M	4	6	32	9	215	0	0	266
2013	Ž	10	13	15	4	159	0	22	223
	M	27	6	32	5	179	0	23	272
2014	Ž	8	7	18	3	74	2	82	194
	M	19	10	37	1	79	0	100	246
2015	Ž	3	5	6	0	30	0	88	132
	M	3	7	10	5	31	4	90	150
2016	Ž	3	2	7	0	30	4	99	145
	M	4	2	12	0	37	7	86	148
2017	Ž	5	2	4	0	35	1	112	159
	M	2	0	15	0	23	0	104	144
2018	Ž	0	0	1	2	12	2	135	152
	M	1	3	4	0	8	4	96	116
2019	Ž	0	0	3	2	5	4	129	143
	M	1	1	4	0	17	7	128	158
2020	Ž	5	2	5	1	33	2	170	218
	M	5	1	8	0	13	4	146	176
skupaj		157	443	1340	88	3690	41	1610	7368

Od 1. 1. 2006 do 31. 12. 2020 je bilo vloženih 10428 predlogov, končanih 10332 postopkov in v 7368 primerih podano mnenje, da obstaja podlaga za odpoved pogodbe o zaposlitvi brez ponudbe nove pogodbe (71,31 odstotka vseh podanih mnenj), v 2964 primerih pozitivno mnenje ni bilo podano (28,69 odstotka vseh podanih mnenj), kar je razvidno iz preglednice 2.1. Med primeri, ko Komisija ni podala pozitivnega mnenja, gre v 2252 primerih za podajo negativnega mnenja (21,79 odstotka vseh podanih mnenj), v 712 primerih pa za zadeve, rešene na drug način (6,90 odstotka vseh podanih mnenj).

Tako kot podatki o podanih mnenjih o ugotovljenem obstoju podlage za odpoved pogodb o zaposlitvi po dejavostih v preteklih letih, tudi podatki o podanih pozitivnih mnenjih v letu 2020 kažejo, da predelovalne dejavnosti predstavljajo največji delež. Predelovalni dejavnosti, v letu 2020, sledijo trgovina, vzdrževanje in popravila; izobraževanje; druge raznovrstne poslovne dejavnosti; gradbeništvo; zdravstvo in socialno varstvo; gostinstvo; promet in skladiščenje; kulturne, razvedrilne in rekreacijske dejavnosti; strokovne, znanstvene in tehnične dejavnosti; finančne in zavarovalniške dejavnosti; oskrba z vodo, ravnanje z odplakami; dejavnost javne uprave; kmetijstvo in lovstvo, gozdarstvo, ribištvo; informacijske in komunikacijske dejavnosti; rudarstvo; poslovanje z nepremičninami.

Iz zbranih podatkov o pozitivno rešenih zadevah po območnih službah ZRSZ, glede na sedež delodajalcev, je bilo pozitivno rešenih največ predlogov, ki so jih podali delodajalci s sedežem na območju Ljubljane. Sledijo Ptuj, Celje, Velenje, Maribor, Kranj, Koper, Murska Sobota, Sevnica, Nova Gorica, Trbovlje in Novo mesto.

Odpravki mnenj Komisije v letu 2020 so bili tako kot v preteklih letih, odposlani delodajalcem, ki nameravajo odpovedati pogodbe o zaposlitvi in delavcem v enem tednu po podanem mnenju (rok po poslovniku je 15 dni po podanem mnenju), postopki pa so od prejema ugotovitev ZRSZ, s predlogi o izpolnjevanju pogojev za odpoved pogodbe o zaposlitvi, ki so sestavni del delovne dokumentacije po 4. členu Pravilnika, povprečno trajali 62 dni (v letu 2019 45 dni). Na trajanje postopkov vpliva predložena delovna dokumentacija in zahtevnost zadev, še posebej v primerih, ko je potrebno večkratno obravnavanje zadev zaradi predlaganega nadzora Inšpektorata Republike Slovenije za delo pri delodajalcih ali pa pridobivanja, za podajo mnenja potrebnih, podatkov.

Epidemija v letu 2020 je vplivala tudi na število vloženih predlogov delodajalcev v primerjavi z letom 2019, kar je razvidno iz naslednje razpredelnice:

Leto	Jan.	Feb.	Mar.	Apr.	Maj	Junij	Julij	Avg.	Sept.	Okt.	Nov.	Dec.	SKUPAJ
2019	35	23	34	26	38	43	54	37	31	45	58	27	451
2020	51	35	66	31	27	121	67	49	60	73	50	55	685

Razlog za podaljšanje roka reševanja v primerjavi z letom 2019 je bila situacija, vezana na epidemijo COVID-19, ki je vplivala na nedelovanje Komisije v prvem valu epidemije. Jeseni je bil spremenjen način izvedbe sej Komisije preko videokonferenc, kar je omogočilo nemoteno delovanje Komisije v drugem valu epidemije.

Ob podatku o podanih pozitivnih mnenjih o obstoju podlage za odpoved pogodbe o zaposlitvi pa poudarjamo, da ta podatek ne predstavlja dejanskega števila invalidov, ki so jim delodajalci odpovedali pogodbe o zaposlitvi po pridobljenem pozitivnem mnenju Komisije. Dejansko število odpovedanih pogodb o zaposlitvi je nižje od števila podanih pozitivnih mnenj, kar dokazujejo tudi primeri, ko delodajalci po že pridobljenem pozitivnem mnenju Komisije, ponovno vložijo predlog za ugotovitev podlage za odpoved pogodbe o zaposlitvi za istega invalida oziroma delovnega invalida ali pa mu kljub pridobljenemu pozitivnemu mnenju Komisije delovnega razmerja ne odpovedo.

Mnenje Komisije, s katerim je ugotovljeno, da obstoji podlaga za odpoved pogodbe o zaposlitvi, ki jo namerava odpovedati delodajalec, je procesna predpostavka v postopku odpovedi pogodbe o zaposlitvi, ki ga vodi delodajalec in ni upravni akt, ker se z njim ne odloča o pravici, obveznosti ali pravni koristi. Mnenje Komisije je kombinacija ugotovljenega dejanskega stanja in strokovnih ugotovitev, posledice pa nastopijo z delodajalčevo odpovedjo pogodbe o zaposlitvi delavcu, ki ima status invalida oziroma delovnega invalida. Dokazno breme utemeljenosti podlage za odpoved pogodbe o zaposlitvi je na delodajalcu, ki delavcu, ki ima status invalida oziroma delovnega invalida, odpove pogodbo o zaposlitvi. Po odpovedi pogodbe o zaposlitvi je invalidu oziroma delovnemu invalidu zagotovljeno sodno varstvo, kjer se preverja tudi obstoj razlogov za odpoved pogodbe o zaposlitvi, torej tudi mnenje Komisije.

Poročilo¹⁴ pripravila:

Polonca Čižman - Žagar
Sekretarka Komisije

¹⁴ Poročilo je po osmi alineji 5. člena Poslovnika o delu Komisije za ugotovitev podlage za odpoved pogodbe o zaposlitvi pripravila sekretarka Komisije.